

LOŠA VIJEST ZA MUZEALCE, ODLIČNA ZA GRAĐANE KULTURA OPET PREDVODNICA POZITIVNIH TRENDOVA U DRŽAVNOJ POLITICI ŠTEDNJE

Vladi preskupo 37,5 tisuća funti za Klovićevu minijaturu

PIŠE JASENKA LESKUR-STANIČIĆ

Na nadmetanju na dražbi u srijedu u londonskoj aukcijskoj kući Bonhams, kojom prilikom je prodana slika "Bogorodica pri Navještenju" Julija Klovića, nije sudjelovao nitko u ime Ministarstva kulture RH, niti je itko iz Hrvatske službeno pokušao ući u nadmetanje za tu umjetninu. Službeno objašnjenje iz Ministarstva kulture glasi da su za sliku iz 16. stoljeća, koja je bila procijenjena na maksimalno 20 tisuća funti, a prodana za gotovo dvostruki iznos nepoznatom kupcu i to on-line prodajom, za 37.500 funti, bili upoznati s drugim ekspertizama koje upućuju da je autor slike možda Klovićev oponašatelj, tzv. II Genovese, čime dovode u pitanje autentičnost djela pa, očito, nisu htjeli riskirati i kupiti – čorak.

Put u London

Iako nakon toga najlogičnije pitanje slijedi – tko je toliko bogat i naivan da potroši 37,5 tisuća funti, a da također ne provjeri je li umjetničko djelo autentično? – drugi dio objašnjenja iz Ministarstva kulture je za čuđenje, a ono glasi da se pretpostavljalo da bi djelo "moglo postići iznimno visoku cijenu za koju RH u ovom trenutku nema dovoljno financijskih sredstava". I vjerojatno je to prava istina, jer tko bi komentirao hoće li mu nešto biti sku-

Za djelo najvećega hrvatskog minijaturista iz Hrvatske se nije natjecao nitko. Službeno je kazano da je 37,5 tisuća funti preskupo za sadašnje mogućnosti i da se sumnja u autentičnost djela, iako ju je ekspertica dr. Valerija Macan Lukavečki neupitno potvrdila

Faksimil knjige 'Lesionario Farnese' s minijaturama Julija Klovića.
VJEKOSLAV SKLEDAR/CROPIX

po - ako ga uopće ne zanima? Ako se ne radi, dakle, o slici Julija Klovića.

No, zašto iz Ministarstva tako jednostavno i ne kažu: "Nema novca za Klovića"?

Veliko čuđenje oko cijele priče iskazuje i osoba koja je u Hrvatskoj veliki autoritet u vezi autentičnosti Klo-

vićevih slika, pogotovo zato što ju je Ministarstvo kulture ovlastilo da ode u London i osobno provjeri u javnosti dosad nepoznat rad. Dr. Valerija Macan Lukavečki doktorirala je na djelima ovog poznatog minijaturista, a prije dvije godine, kada je u Galeriji Klovićevi dvori organizi-

rana izložba o ovom velikom umjetniku, bila je suradnica na tom projektu. Upravo ona je, zajedno s Jasminkom Stošić Poklečki, bivšom ravnateljicom Galerije, 23. lipnja otišla u aukcijsku kuću Bonhams u londonski New Bond Street da "Bogorodicu pri Navještenju" vidi svojim očima.

Svi naši Klovići

•• Na izložbi u zagrebačkoj Galeriji Julija Klovića 2013. godine predočena su njegova 22 djela koja su - uz precizne uvjete oko temperature izlaganja - stigla sa svih strana svijeta. Neka od njih nalaze se u Hrvatskoj: dva crteža u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, 'Uskrsnuće' i 'Bogorodica s usnulim Isusom', crtež 'Judita i Holoferno' u Kabinetu grafike HAZU-a, u Hrvatskom restauratorskom zavodu nalazi se minijatura 'Posljednji sud' koju je Vlada RH kupila 2006. godine na Sothebysovoj aukciji u Londonu. Nadalje, minijatura 'Gloria in excelsis Deo', u vlasništvu je Ureda predsjednika, a njezin ukrasni okvir najvjerojatnije je iluminirao Klović. U Modernoj galeriji u Zagrebu nalazi se minijatura 'Sveti Petar s apostolima pred vratima raja' koju je 2008. kupila Vlada RH i koja je prvi put predstavljena javnosti upravo na ovoj izložbi. Nadalje, 'Isus na Maslinskoj gori' nalazi se u jednoj domaćoj privatnoj zbirci, a Misal opata Jurja od Topuskog kojeg su iluminirali brojni iluminatori, a vjerojatno je jedan od njih bio i Julije Klović, pohranjen je u Riznici zagrebačke katedrale.

Podijeljena struka

Ministarstvo je zatražilo moje mišljenje i ja sam ga dala, radi se o Klovićevom djelu. Kad sam sliku "Bogorodice" uzela u ruku, to lice je radila ista ruka koja je naslikala "Časoslov Farnese". Ja sam u to sigurna, nakon što sam Klovićeve slike vidjela svuda po svijetu. Želja mi je da o tom, stručnoj javnosti dosad nepoznatom djelu, napišem i znanstveni članak - kaže dr. Macan Lukavečki.

Ona također otklanja u medijima često ponavljaju pogrešku da ako je djelo bilo nepoznato, u privatnom vlasništvu, odnosno neizlagano u muzejima i galerijama, da je sumnjivo i moguće neautentično. To uopće ne mora biti razlog, kao što nije i u

slučaju "Bogorodice", koja je do 1940. godine bila u zbirci u češkoj obitelji Skadova, a nakon toga u privatnoj zbirci u Velikoj Britaniji.

Čudno je zašto su me uopće iz Ministarstva kulture i slali u London ako je nisu imali namjeru kupiti? Uvažavam i drugačije mišljenje od mog, jer umjetničke ekspertize nisu egzaktno kao matematika, ali nije li čudno da za sve prethodne kupnje Klovića za Republiku Hrvatsku nisu tražena stručna mišljenja? A sad se barata i s više njih? Ja sam dala negativno mišljenje za Klovićev "Posljednji sud" koji je kupljen na aukciji u Sotheby'su, kao i za sliku "Isus na Maslinskoj gori" i ostat ću pri svom mišljenju - veli dr. Macan Lukavečki.